

Академічна доброчесність:
запорука якісної освіти в
ОНУ імені І. І. Мечникова

«Академічна доброчесність – це сукупність етичних принципів та визначених законом правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання та провадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання та/або наукових (творчих) досягнень».

стаття 42 Закону України
«Про освіту»

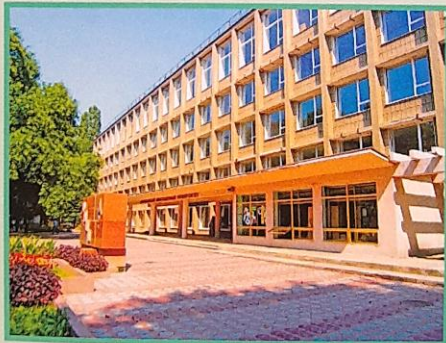
Дотримання академічної доброчесності

Вимога	Педагогічними, науково-педагогічними та науковими працівниками	Здобувачами освіти
Посилання на джерела	посилання на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей	
Дотримання авторського права	дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права	
Надання достовірної інформації	надання достовірної інформації про методики і результати досліджень, джерела використаної інформації та власну педагогічну (науково-педагогічну, творчу) діяльність	надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації
Самостійність виконання		самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання
Контроль та оцінювання	контроль за дотриманням академічної доброчесності здобувачами освіти; об'єктивне оцінювання результатів навчання	

В.Ю. Жарких, О.С. Білоусов, І.Б. Кривдіна, Д.Д. Татакі
І.М. Чістякова, Б.Г. Шевченко, С.Х. Яворський

ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ІНФОРМАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

НАВЧАЛЬНИЙ ПОСІБНИК

Видавництво "Каравела"

162
10858

Академічна доброчесність значною мірою ґрунтується на правах та обов'язках, пов'язаних з інформацією. Навчальний посібник корисний для досліджень Академічної доброчесності, оскільки надає юридичну основу для ключових аспектів:

Авторське право та Плагіат: допомагає визначити межі правомірного використання чужих робіт і є фундаментом для розуміння порушень інтелектуальної власності (плагіату).

Достовірність інформації: встановлює принципи роботи з інформацією, що є критичним для вимоги академічної доброчесності щодо надання правдивих даних і недопущення фальсифікації.

Правове впровадження норм: дозволяє зрозуміти правові механізми встановлення етичних норм та юридичні наслідки за їх порушення в освітній сфері.

Правове регулювання інформаційної діяльності : навч. посіб. для студентів ВНЗ / В. Ю. Жарких, О. С. Білоусов, І. Б. Кривдіна [та ін.] ; Одес. нац. політехн. ун-т. – Київ : Каравела, 2023. – 231 с. *Шифр: 162 10858*

162
10857

І.М. Чістякова, І.Б. Кривдіна, Д.В. Буряк, В.П. Кубко,
О.В. Гегечкорі, Д.Д. Татакі, О.О. Татакі, Т.О. Чернов

ІНТЕЛЕКТУАЛЬНА ВЛАСНІСТЬ ТА АВТОРСЬКЕ ПРАВО

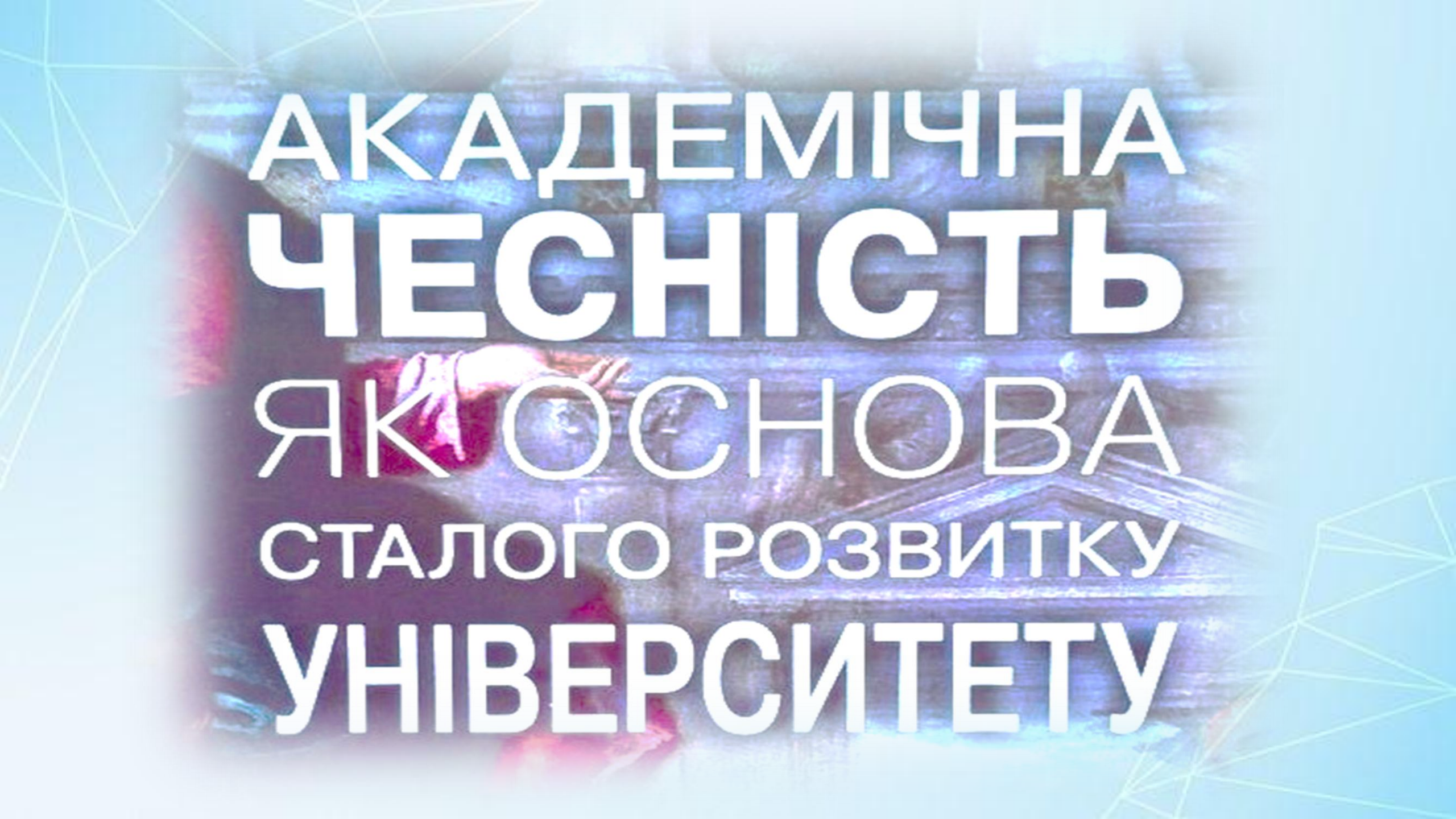
Навчальний посібник

Навчальний посібник присвячений системному викладу **основ інтелектуальної власності та авторського права**. Видання підготовлено відповідно до сучасних освітніх стандартів і містить теоретичний матеріал, завдання для самоконтролю, рекомендації та список літератури. У посібнику розглянуто поняття та систему інтелектуальної власності, особливості **правової охорони об'єктів авторського права**, суміжних прав, торговельних марок, винаходів, промислових зразків, комерційної таємниці, раціоналізаторських пропозицій, а також питання патентної інформації та **інтелектуальних аспектів наукових досліджень**.

Інтелектуальна власність та авторське право : навч. посіб. для студентів закладів вищ. освіти / І. М. Чістякова, І. Б. Кривдіна, Д. В. Буряк [та ін.] ; Одес. нац. політехн. ун-т. – 2-ге вид., перероб. і допов. – Київ : Каравела, 2023. – 203 с.

Шифр: 162 10857

The background features a classical statue, possibly of a philosopher or scholar, rendered in a soft, painterly style. The statue is positioned behind the text, with its head and upper torso visible. A network of thin, light blue lines, resembling a digital or geometric pattern, is overlaid on the entire image, particularly prominent on the left and right sides. The overall color palette is dominated by cool blues and purples, with some warmer tones from the statue's skin and clothing.

**АКАДЕМІЧНА
ЧЕСНІСТЬ
ЯК ОСНОВА
СТАЛОГО РОЗВИТКУ
УНІВЕРСИТЕТУ**

АКАДЕМІЧНА
ЧЕСНІСТЬ
ЯК ОСНОВА
СТАЛОГО РОЗВИТКУ
УНІВЕРСИТЕТУ

Видання присвячене академічній доброчесності як глобальній та національній потребі.

Розглядаються:

- **Теоретичні засади:** роль доброчесності як соціального капіталу університету та її необхідність.
- **Практичні виклики:** прояви нечесності та правові аспекти боротьби з плагіатом.
- **Інструменти та процедури:** використання Кодексу честі та процедури розгляду порушень.
- **Досвід:** аналіз етичних стандартів, вплив на українську інституційну практику та міжнародні спостереження.

Академічна чесність як основа сталого розвитку університету / Америк. Ради з міжнар. освіти, Міжнар. фонд дослідж. освіт. Політики ; за заг. ред.: Т. В. Фінікова, А. Є. Артюхова ; передм. Л. В. Губерського. – Київ : Таксон, 2016. – 231 с. *Шифр: 57 2517*

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ І.І. МЕЧНИКОВА

«ЗАТВЕРДЖЕНО»
рішенням Вченої ради ОНУ
імені І.І. Мечникова
Голова Вченої ради
проф. Труба В.І.
(протокол № 13 від 29 червня 2021 р.)

Положення набуває чинності з
1 вересня 2021 р.

Ректор
ОНУ імені І.І. Мечникова
проф. Труба В.І.
(наказ № 87-02 від 8 липня 2021 р.)

ПОЛОЖЕННЯ

ПРО ЗАПОБІГАННЯ ТА ВИЯВЛЕННЯ АКАДЕМІЧНОГО ПЛАГІАТУ У
ОСВІТНІЙ ТА НАУКОВО- ДОСЛІДНІЙ РОБОТІ УЧАСНИКІВ
ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ ТА НАУКОВЦІВ ОДЕСЬКОГО
НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ ІМЕНІ І.І. МЕЧНИКОВА

Оновлена редакція

Одеса - 2021

«... розроблено відповідно до Законів України «Про освіту», «Про вищу освіту», «Про авторське право і суміжні права», «Положення про організацію освітнього процесу в Одеському національному університеті імені І.І. Мечникова» та Статуту Одеського національного університету імені І.І. Мечникова.»

«Положення є складовою системи внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності, науково-дослідної роботи та загалом якості вищої освіти.»

Положення про запобігання та виявлення академічного плагіату у освітній та науково-дослідній роботі учасників освітнього процесу та науковців Одеського національного університету імені І. І. Мечникова [Електронний ресурс] : оновл. ред. : затв. рішенням Вченої ради ОНУ ім. І. І. Мечникова № 13 від 29.06.2021 ; чинний з 01.09.2021 // Одес. нац. ун-т ім. І. І. Мечникова : офіц. сайт. – Електрон. текст. дан. – Режим доступу : https://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/acad_council/polozhennya-antiplagiat-2021.pdf (дата звернення: 27.10.2025). – Назва з екрану.

ЗАТВЕРДЖЕНО
Рішенням Вченої ради Одеського національного
університету імені І. І. Мечникова
від « 29 » жовтня 2024 р. протокол № 4
Голова Вченої ради _____ Вячеслав ТРУБА
Введено в дію наказом ректора ОНУ імені
І. І. Мечникова
« 31 » жовтня 2024 р. № 95-02
Ректор _____ Вячеслав ТРУБА
Положення набуває чинності з
« 01 » листопада 2024 р.

ЗМІНИ ДО

«ПОЛОЖЕННЯ ПРО ЗАПОБІГАННЯ ТА ВИЯВЛЕННЯ
АКАДЕМІЧНОГО ПЛАГІАТУ В ОСВІТНІЙ ТА НАУКОВО-
ДОСЛІДНІЙ РОБОТІ УЧАСНИКІВ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ ТА
НАУКОВЦІВ ОДЕСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ
ІМЕНІ І. І. МЕЧНИКОВА»

«Це положення регламентує процедуру проведення перевірки академічних творів та навчальних робіт здобувачів вищої освіти, науково-педагогічних і наукових працівників Одеського національного університету імені І. І. Мечникова на наявність запозичень із текстів, присутніх в базах даних університету, базах інших закладів освіти та в мережі Інтернет.»

Зміни до «Положення про запобігання та виявлення академічного плагіату у освітній та науково-дослідній роботі учасників освітнього процесу та науковців Одеського національного університету імені І. І. Мечникова» [Електронний ресурс] : затв. рішенням Вченої ради ОНУ ім. І. І. Мечникова № 4 від 29.10.2024 ; чинний з 01.11.2024 // Одес. нац. ун-т ім. І. І. Мечникова : офіц. сайт. – Електрон. текст. дан. – Режим доступу : <https://lib.onu.edu.ua/wp-content/uploads/2018/11/Zminy-011124.pdf> (дата звернення: 27.10.2025). – Назва з екрану.

194
8948
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
«КИЄВО-МОГИЛЯНСЬКА АКАДЕМІЯ»

Воропай О. К., Пічик К. В., Чала Н. Д.

НАУКОВА РОБОТА

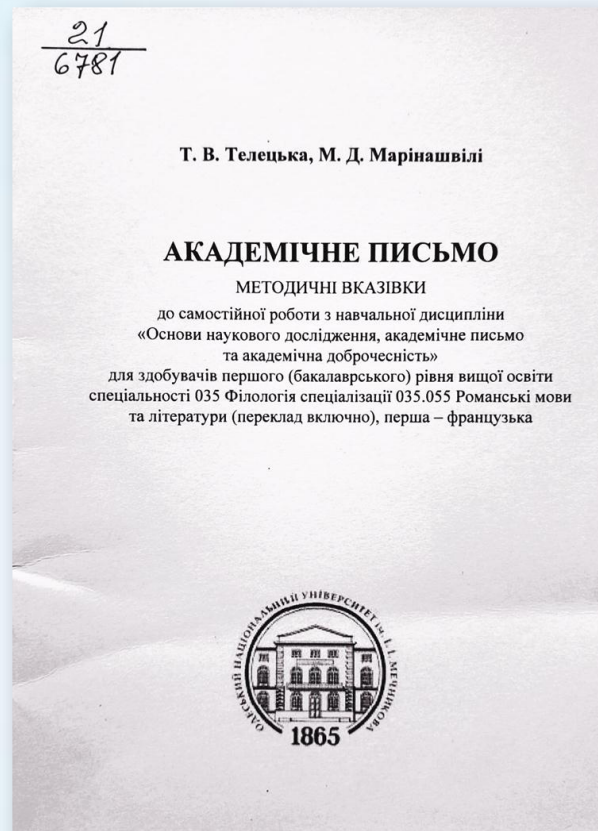
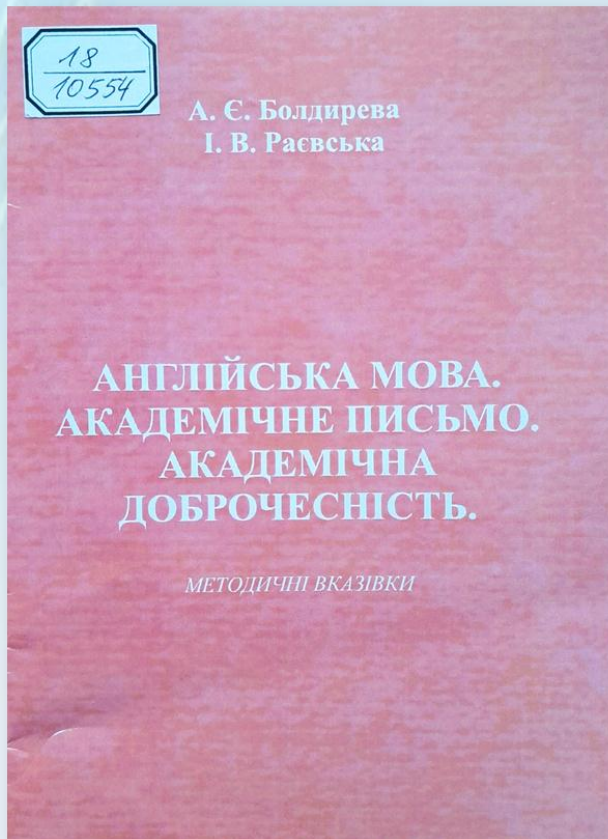
легко,
із задоволенням

Київ – 2018

Навчальний посібник висвітлює основні засади ведення **науково-дослідної роботи**, а також містить практичні рекомендації щодо підготовки і презентації **наукових робіт** студентами (курсіві, бакалаврські, магістерські дипломні роботи). У посібнику наведено вимоги, основні правила написання кваліфікаційних робіт та захисту. Окремі розділи присвячено науково-дослідній роботі студентів, її структурі, змісту і формам.

Воропай О. К. Наукова робота: легко, із задоволенням : навч. посіб. / О. К. Воропай, К. В. Пічик, Н. Д. Чала ; Нац. ун-т "Києво-Могилян. акад." – Київ : НаУКМА, 2018. – 87 с.
Шифр: 194 8948

Болдирева А. Є. Англійська мова. Академічне письмо. Академічна доброчесність : метод. вказівки / А. Є. Болдирева, І. В. Раєвська ; Одес. нац. ун-т ім. І. І. Мечникова, Ф-т РГФ. – Одеса : Букаєв В. В., 2021. – 39 с. – Відомості доступні також через Інтернет: <http://dspace.onu.edu.ua:8080/handle/123456789/31572> (дата звернення: 27.10.2025). *Шифр: 18 10554*

Метою методичних вказівок є формування у студентів **академічної культури**, а саме оволодіння навичками наукового усного мовлення і письма, отримання вмінь для написання наукових робіт і презентації результатів досліджень.

Академічне письмо : метод. вказівки до самот. роботи з навч. дисципліни "Основи наук. дослідж., акад. письмо та акад. доброчесність" для здобувачів першого (бакалавр.) рівня вищ. освіти спец. 035 "Філологія", спеціалізації 035.055 "Роман. мови та літ. (пер. включно), перша - французька" / Одес. нац. ун-т ім. І. І. Мечникова, Ф-т РГФ, Каф. фр. Філології ; уклад.: Т. В. Телецька, М. Д. Марінашвілі. – Одеса : Олді-Плюс, 2023. – 26 с. – Відомості доступні також через Інтернет: <http://dspace.onu.edu.ua:8080/handle/123456789/36282> (дата звернення: 27.10.2025). *Шифр: 21 6781*

Основи академічної культури [Електронний ресурс] : електрон. метод. посіб. до практ. занять для здобувачів першого (бакалавр.) рівня вищ. освіти спец. 102 «Хімія» і другого (магістер.) рівня вищ. освіти спец. 226 «Фармація, промисл. фармація» / Одес. нац. ун-т ім. І. І. Мечникова, Ф-т хімії та фармації, Каф. фіз. та колоїд. хімії ; уклад. Л. М. Солдаткіна. – Одеса : ОНУ, 2023. – 102 с. – Режим доступу: <http://dspace.onu.edu.ua:8080/handle/123456789/36582> (дата звернення: 27.11.2025). – Назва з екрана.
Шифр: ЕР

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ імені І. І. МЕЧНИКОВА
ФАКУЛЬТЕТ ХІМІЇ ТА ФАРМАЦІЇ
КАФЕДРА ФІЗИЧНОЇ ТА КОЛОЇДНОЇ ХІМІЇ

ОСНОВИ АКАДЕМІЧНОЇ КУЛЬТУРИ

ЕЛЕКТРОННИЙ МЕТОДИЧНИЙ ПОСІБНИК
до практичних занять
для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
спеціальності 102 «Хімія»
і другого (магістерського) рівня вищої освіти
спеціальності 226 «Фармація, промислова фармація»

ОДЕСА
ОНУ
2023

Освітнє право та академічна доброчесність [Електронний ресурс] : електрон. метод. рек. до семінар. занять та самост. роботи з курсу для здобувачів другого (магістер.) рівня вищ. освіти спец. 011 "Освітні, педаг. науки" / Одес. нац. ун-т ім. І. І. Мечникова, Ф-т психології та соц. роботи, Каф. соц. роботи ; уклад. М. І. Рябенко. – Одеса, 2023. – 31 с. – Режим доступу: <http://dspace.onu.edu.ua:8080/handle/123456789/37775> (дата звернення: 27.11.2025). – Назва з екрана. *Шифр: ЕР*

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені І. І. МЕЧНИКОВА
ФАКУЛЬТЕТ ПСИХОЛОГІЇ ТА СОЦІАЛЬНОЇ РОБОТИ
КАФЕДРА СОЦІАЛЬНОЇ РОБОТИ

ОСВІТНЄ ПРАВО ТА АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ

Електронні методичні рекомендації
до семінарських занять та самостійної роботи з курсу
для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти
спеціальності 011 Освітні, педагогічні науки

ОДЕСА
2023

Рябенко М. І. Дотримання академічної доброчесності в ЗВО як умова розширення можливостей для освіти дорослих в Україні [Електронний ресурс] / М. І. Рябенко // Наука, освіта і сусп-во: акт. проблеми теорії та практики : зб. тез доп. Міжнар. наук.-практ. конф. (Кропивницький, 10 берез. 2023 р.) : у 2 ч. – Кропивницький, 2023. – Ч. 1. – С. 29–31. – Режим доступу:

<http://dspace.onu.edu.ua:8080/handle/123456789/35806>

(дата звернення: 27.10.2025). – Назва з екрана.

Шифр: ЕР

Рябенко М. І.

доцент кафедри педагогіки

Одеський національний університет імені І. І. Мечникова

ДОТРИМАННЯ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ В ЗВО ЯК УМОВА
РОЗШИРЕННЯ МОЖЛИВОСТЕЙ ДЛЯ ОСВІТИ ДОРΟΣЛИХ В УКРАЇНІ

Рябенко Михайло Іванович кандидат педагогічних наук, доцент,
доцент кафедри педагогіки, Одеський національний університет імені
І. І. Мечникова, вул. Дворянська, 2, м. Одеса, 65000, тел.: (095) 167-98-78,
<https://orcid.org/0000-0001-7105-6683>

ЗАКЛАД ВИЩОЇ ОСВІТИ ЯК ЦЕНТР ФОРМУВАННЯ
АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ

ПРИЧИНИ ПРАВОПОРУШЕНЬ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ В ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Рябенко М. І.

кандидат педагогічних наук, доцент,
доцент кафедри педагогіки

Одеський національний університет імені І. І. Мечникова

вул. Французький бульвар, 24/26, Одеса, Україна

orcid.org/0000-0001-7105-6683

mykhailr@ukr.net

Рябенко М. І. Причини правопорушень академічної доброчесності в закладах вищої освіти [Електронний ресурс] / М. І. Рябенко // Вісн. Запоріж. нац. ун-ту. Педаг. науки : зб. наук. пр. – Запоріжжя, 2020. – № 3 (36), ч. 2. – С. 110–115. – Режим доступу: <http://dspace.onu.edu.ua:8080/handle/123456789/35802> (дата звернення: 27.10.2025). – Назва з екрана.

Шифр: ЕР

Рябенко М. І. Заклад вищої освіти як центр формування академічної доброчесності [Електронний ресурс] / М. І. Рябенко // Вісн. науки та освіти. – 2022. – Вип. 6 (6). – С. 194–205. – Режим доступу: <http://dspace.onu.edu.ua:8080/handle/123456789/35803> (дата звернення: 27.10.2025). – Назва з екрана.

Шифр: ЕР

ФОРМУВАННЯ КУЛЬТУРИ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ БІБЛІОТЕКОЮ ЗАКЛАДУ ВИЩОЇ ОСВІТИ

У статті розглядаються актуальні завдання в дослідженні академічної доброчесності – боротьба з плагіатом; формування етичних норм академічної спільноти; виховання інформаційної грамотності; підвищення мотивації навчання. Описано комплекс заходів щодо академічної доброчесності, впроваджених в роботу НБ НУК, з метою підвищення інформаційної компетентності студентів, молодих науковців та професорсько-викладацького складу університету.

Ключові слова: академічна доброчесність, боротьба з плагіатом, протидія академічній нечесності, виховання інформаційної грамотності.

Костирко Т. М. Формування культури академічної доброчесності бібліотекою закладу вищої освіти / Т. М. Костирко, М. С. Жигалкіна // Бібліотечний Меркурій. – 2019. – Вип. 2 (22). – С. 190–198. – Відомості доступні також через Інтернет: <http://vislib.onu.edu.ua/article/view/180350> (дата звернення: 27.10.2025). Шифр 239 2737

БІБЛІОТЕЧНИЙ МЕРКУРІЙ

Випуск 2(22)
2019

ФОРМУВАННЯ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ В УНІВЕРСИТЕТСЬКОМУ СЕРЕДОВИЩІ

У статті обґрунтовано значення дотримання академічної доброчесності в університетському середовищі та її вплив на формування ціннісних орієнтирів студентів і молодих учених. Проаналізовано нормативні документи щодо академічної доброчесності, окреслено основні порушення (**плагіат, фальсифікація, фабрикація, списування, хабарництво**) та причини їх виникнення. Розглянуто питання формування культури доброчесності, важливість етичних норм у науково-педагогічній діяльності, а також профілактичні заходи у ЗВО.

Марушкевич А. А. Формування академічної доброчесності в університетському середовищі / А. А. Марушкевич // Вісн. Київ. нац. ун-ту ім. Тараса Шевченка. Серія: Педагогіка. – 2023. – Вип. 1 (17). – С. 37–40. – Відомості доступні також через Інтернет: <https://pedvisnyk.knu.ua/index.php/pedagogy/article/view/372/507> (дата звернення: 27.10.2025).

Шифр 217 771

57
3024

Сергій Омельчук

Бути чесним у навчанні й науці

Експрес-курс з академічної доброчесності
для здобувачів вищої освіти

Видання спрямовано на швидке й цілісне усвідомлення **норм академічної доброчесності**, необхідних у навчальній і науковій діяльності. У посібникові структуровано подано необхідний теоретичний матеріал з **основ академічної доброчесності**, запропоновано різноманітні практичні завдання, що сприятимуть усвідомленому засвоєнню сукупності **етичних принципів та правил академічної доброчесності**. Тестові завдання допоможуть діагностувати рівень сформованої компетентності з академічних взаємовідносин.

Омельчук С. А. Бути чесним у навчанні й науці : експрес-курс з академ. доброчесності для здобувачів вищ. освіти : навч. посіб. / С. А. Омельчук ; Херсон. держ. ун-т. – Херсон : Олді-Плюс, 2021. – 78 с. *Шифр 57 3024*

**Бути чесним
у навчанні й науці**

**НАУКОВА
РОБОТА**

легко,
із задоволенням